

GLOBALIZAREA PROGRESULUI TEHNICO-ȘTIINȚIFIC ȘI ASPECTELE LUI SOCIALE

Angela DOLGOPOL

Catedra Economie Generală și Relații Economice Internaționale

La mondialisation de l'économie constitue une opportunité à saisir également un défi à relever pour les sociétés. L'ouverture économique des frontières et les évolutions technologiques ont accru l'internationalisation des entreprises.

Dans cet environnement international de plus en plus concurrentiel, il devient alors nécessaire d'identifier les points faibles en matière de savoir-faire et de compétences afin de les combler au plus vite. Le moyen le plus rapide pour y remédier consiste à rechercher des alliances stratégiques.

La coopération permet tantôt d'accroître les ressources des partenaires par la mise en œuvre en commun des compétences complémentaires (un savoir-faire intellectuel, technique, technologique ou managérial, l'accès à un marché etc.), tantôt de réduire les contraintes de taille et d'incertitude.

În ultimele decenii ale secolului XX procesul de implementare a inovațiilor tehnologice a depășit caracterul național, căpătând un aspect global. Răspândirea concomitentă și practic pretutindeni a ideilor și a cercetărilor noi, inclusiv tehnologice, precum și a patentelor, licențelor și a know-how oferă companiilor și întreprinderilor din diferite țări posibilitatea de a se orienta în procesul de organizare a producerii la performanțele tehnice mondiale. Aceasta contribuie, în ultimă instanță, la satisfacerea accelerată a noilor necesități ce intervin sub influența progresului tehnologic și la eficientizarea utilizării resurselor sociale disponibile.

Totodată, schimburile extinse de informație tehnico-științifică creează premise masive pentru evoluția diviziunii internaționale a muncii, pentru adâncirea specializării ramurale a muncii și pentru adâncirea specializării ramurale și interramurale în cadrul unui sau a câtorva state.

Este foarte probabil că în primele decenii ale secolului XXI procesul de integrare tehnologică va continua și se va accelera, devenind global. La aceasta vor contribui mai mulți factori, printre care:

- formarea pieței financiare și a hârtiilor de valoare globale;
- intensificarea concurenței internaționale și amplificarea caracterului ei global;
- sporirea activității economice a companiilor transnaționale;
- perfecționarea și dezvoltarea continuă a mijloacelor de comunicație, inclusiv crearea rețelei globale Internet, exploatarea fibrelor optice și a sateliților.

Intensificarea cooperării tehnologice internaționale va avea multe consecințe cu efecte pe termen lung, ceea ce afectează direct interesele multor state (exodul minților și al secretelor tehnologice, formele de susținere a universităților, „patronarea” științei, selectarea priorităților și specializarea cercetărilor, sprijinul cooperării companiilor mici și medii etc.). Organele de stat vor fi nevoite să adapteze sistemul instituțional intern de reglare a științei la cerințele cooperării internaționale. Pentru aceasta vor fi necesare numeroase măsuri, începând cu rectificări ale legislației muncii în legătură cu răspândirea în viitor a locurilor de muncă îndepărtate (terminale) și terminând cu reglarea normelor și standardelor de utilizare a noilor tehnologii. În concluzie, **politica tehnico-științifică a statului va căpăta o componentă internațională mai bine definită.** Globalizarea problemelor politicii tehnico-științifice, participarea la procesul de elaborare a deciziilor colective va reduce autonomia țărilor izolate în realizarea propriilor priorități. Totodată, vor apărea posibilități noi de influențare a politicilor externe, inclusiv în domeniul tehnologic.

Conform unor pronosticuri, până în anul 2015 progresul tehnico-științific nu va conduce la șomaj în masă. El, însă, va necesita crearea unor mecanisme noi de ocupare și restructurare fundamentală a organizării muncii. Eficiența sau vulnerabilitatea proceselor respective în diverse țări va depinde substanțial mai curând de institutele sociale, politica de stat, de sistemul instructiv-educativ decât de progresul tehnico-științific propriu-zis.

Progresul tehnico-științific va înainta cerințe mai ridicate către angajații ramurilor care îl predetermină și care dispun de un potențial înalt de export. Însă, anume aceste grupuri de angajați vor fi privilegiate din punctul de vedere al garanțiilor de angajare, al organizării și remunerării muncii, al defalcărilor sociale etc. Anume aici se vor forma standardele internaționale ale secolului XXI pentru resursele de muncă.

La cele mai importante tendințe agregate de interdependență a progresului tehnico-științific și a resurselor de muncă la macro- și micronivel pot fi atribuite:

- intensificarea diferențierii segmentelor pieței muncii;
- sporirea flexibilității și mobilității resurselor de muncă;
- accentuarea rolului calității învățământului și al creșterii continue a calificării angajaților.

O caracteristică importantă a interconexiunilor progresului tehnico-științific și a resurselor de muncă la micronivel în deceniile viitoare va fi atenția deosebită acordată de către corporații „competențelor fundamentale”. Corespunzător, businessul va ocupa o poziție mai activă în formarea resurselor de muncă de calitate necesară, în amplasarea și utilizarea lor flexibilă. Aceasta se va referi și la investițiile în capitalul uman, și la diversitatea programelor legate de resursele de muncă.

Perspectivile politicii de stat în sfera resurselor de muncă vor fi determinate de atitudinea față de imigrație, în special a lucrătorilor cu calificare înaltă, și de capacitatea de a susține sistemul de învățământ (infrastructura învățământului național, programe decentralizate de pregătire și reciclare, susținerea autoinstruirii și sprijinul acordat în acoperirea cheltuielilor etc.). Politica de stat în țările avansate va fi dirijată spre susținerea persoanelor care se eliberează în rezultatul transformărilor structurale și tehnologice, aflate în căutarea locului de muncă, în procesul de instruire și de reciclare. Țările dezvoltate de asemenea vor acorda atenție susținerii activității inovatoare a firmelor, reducerii incertitudinii, legate de menținerea ocupării.

În viitor se va intensifica acțiunea progresului tehnico-științific asupra sferei consumului. Într-un șir de cazuri sfera consumului ilustrează mult mai evident decât sfera materială caracterul progresului tehnico-științific ce se modifică continuu.

Realizările contemporane ale tehnologiei în sfera consumului devin în măsură mai mare dependente de strategia de piață a posesorilor și a persoanelor ce implementează inovațiile. Anume în acest domeniu se manifestă elocvent o trăsătură relativ nouă a economiei globale: „actori” ai ei devin nu numai instituțiile (corporațiile, statele, organizațiile internaționale etc.), dar și personalitățile, de exemplu Bil Geits.

Putem afirma că din toate direcțiile progresului tehnico-științific o influență reformatoare fundamentală asupra calității și modului de viață va manifesta în următorul deceniu expansiunea mijloacelor tehnice. Ele vor permite populației să se conecteze la rețeaua informațională globală și să interacționeze cu ea într-un regim interactiv.

Modificările dinamice, caracteristice pentru societatea informațională, sporesc importanța unor asemenea calități ale personalității ce se formează pe calea unor eforturi permanente educaționale, ca: flexibilitatea, creativitatea, cercul vast de preocupări etc. Prezența rețelei informaționale în general ridică calitatea învățământului. Astfel, programele mai reușite pot fi multiplicare. Programe speciale de training permit completarea cunoștințelor teoretice cu abilități aplicative de soluționare a problemelor practice.

Dat fiind faptul că resursa fundamentală va deveni nu atât informația sub forma noilor tehnologii, cât potențialul personalității ca rezultat al dezvoltării sistemelor de educație, învățământ și de acumulare a potențialului intelectual, responsabilitatea socială a tuturor participanților la procesul de reproducție se va manifesta în atenția sporită față de investițiile în capitalul uman.

Prezentat la 03.04.2007